

MANNERHEIMIN
LASTENSUOJELULIITTO

EU-VAALIT

6.–9. kesäkuuta 2024

Mannerheimin Lastensuojeluliiton (MLL) EU-vaaliohjelma

Mannerheimin Lastensuojeluliitto (MLL) on tehnyt oman EU-vaaliohjelmansa. Se on MLL:n EU-vaaleja varten laatima tavoiteohjelma, jossa esitetään ne asiat, joita MLL pitää lasten, nuorten ja lapsiperheiden kannalta tärkeinä ja haluaa edistää EU:ssa.

- MLL pyrkii vaikuttamaan siihen, että kaikki EU-vaaliehdokkaat sitoutuisivat edistämään näitä samoja asioita.
- MLL:n vaaliohjelman yksi tavoite on tehdä tutuksi kaikille suomalaisille, miten EU:ssa voidaan edistää lasten ja nuorten oikeuksien ja hyvinvoinnin toteutumista.

Tässä nuorille suunnatussa EU-vaaliohjelmaversiossa esitetään kaikki samat asiat, jotka on kirjoitettu myös MLL:n varsinaiseen vaaliohjelmaan.

Euroopan unioni on sitoutunut edistämään lasten ja nuorten oikeuksia. EU on hyväksynyt monia lasten ja nuorten oikeuksia koskevia oikeudellisia ja poliittisia asiakirjoja. Niitä tulee tehdä määrätietoisesti tunnetuksi sekä toteuttaa kaikessa EU:n toiminnassa ja myös Suomessa.

Asioita, joihin EU:ssa on tartuttu ja joiden vuoksi tulee edelleen vahvasti työskennellä:

- lapsiperheköyhyyden torjunta,
- koulutuksen varmistaminen kaikille lapsille ja nuorille,
- lasten ja nuorten osallistumisoikeuksien lisääminen,
- vähemmistöryhmiin kuuluvien lasten oikeuksien turvaaminen,
- ihmisoikeuksien edistäminen,
- turvallisemman verkkoympäristön varmistaminen ja
- ilmastonmuutoksen torjunta.

Isot maailmanlaajuiset uhkatilanteet, kuten ilmastonmuutos, luontokato, koronapandemia sekä Venäjän hyökkäys Ukrainaan, ovat heijastuneet eri tavoin myös lasten ja nuorten elämään Euroopassa.

Lasten ja nuorten turvallisuuden tunne, luottamus tulevaisuuteen ja mielenterveys ovat joutuneet koetukselle. EU:ssa on varmistettava, että myös nämä lasten ja nuorten tarpeet huomioidaan.

1 EU:n lasten oikeuksien suunnitelmaa (strategiaa) tulee toteuttaa päättäväisesti

EU on sitoutunut edistämään lasten ja nuorten oikeuksia hyväksymällä EU:n lasten oikeuksia koskevan suunnitelman (strategian). Suunnitelman mukaan EU sitoutuu tekemään useita asioita lasten ja nuorten oikeuksien toteutumiseksi.

EU haluaa muun muassa varmistaa

- Kaikki lapset ja nuoret tulevat kuulluksi
- Lapset ja nuoret voivat saada hyvän koulutuksen
- Lapset ja nuoret voivat saada tarvittaessa oikeanlaista apua sosiaali- ja terveydenhuollosta
- Perheillä on tarpeeksi rahaa, jotta lapset ja nuoret eivät joutuisi elämään köyhyydessä
- Lapsilla ja nuorilla on turvallinen elinympäristö
- Poliisi, asianajajat tai tuomarit kohtelevat lapsia ja nuoria oikeudenmukaisesti (lapsiystävällinen oikeudenkäyttö)
- Lapset ja nuoret voivat käyttää tietokoneita ja puhelimia turvallisesti
- Kaikki maailman lapset ja nuoret voivat käyttää oikeuksiaan

EU:n lasten oikeuksia koskevan suunnitelma on voimassa vuosina 2024–2026. Suunnitelman jatko tulee turvata myös tuleville vuosille!

EU:n lasten oikeuksia koskevan suunnitelman pitää olla vahva osa myös kansallista lapsistrategiaa. Lapsistrategia on ohjekirja siitä, miten lasten oikeuksia tulisi Suomessa toteuttaa. Se toimii pohjana lapsia ja perheitä koskevalle poliittiselle päätöksenteolle.

Mikä lapsivaikutusten arviointi?

Jotta lasten ja nuorten oikeudet voivat toteutua EU:ssa, tarvitaan **lapsivaikutusten arviointia ja lapsibudjetointia**.

Lapsivaikutusten arvioinnin tarkoituksena on varmistaa, että lasten ja nuorten oikeudet toteutuvat kaikessa toiminnassa ja päätöksenteossa. Lapsivaikutukset on arvioitava kaikissa lapsiin vaikuttavissa toimissa ja päätöksissä ja arviointien tulokset on otettava huomioon.

Lapsibudjetointi tarkoittaa valtion, hyvinvointialueen ja kunnan talouden tarkastelemista lapsen oikeuksien näkökulmasta.

Lapsivaikutusten arvioinnissa ja lapsibudjetoinnissa on oltava lasten ja nuorten oma näkökulma aikuisten näkökulman lisäksi. Lapset ja nuoret tulisi ottaa mukaan jo heitä koskevien uudistusten ja päätösten suunnitteluvaiheessa.

2 Lapsiperheköyhyyttä on torjuttava

Lapsuudessa ja nuoruudessa koetulla köyhyydellä on monia pitkäaikaisia kielteisiä vaikutuksia lasten ja nuorten elämään. Köyhyyden kielteiset vaikutukset ulottuvat joskus myös aikuisuuteen asti.

Lapsiperheköyhyyden vähentämisen tavoitteita on edistettävä määrätietoisesti!

Suomi toteuttaa eurooppalaista lapsitakuuta. Eurooppalainen lapsitakuu on tärkeä osa EU:n lasten oikeuksien suunnitelmaa.

Eurooppalainen lapsitakuu tarjoaa EU-maille ohjeita ja välineitä, jotta lapset ja nuoret, jotka ovat köyhyysvaarassa, saisivat tarvitsemaansa apua ja tukea. EU-maiden on laadittava oma kansallinen suunnitelmansa siitä, miten ne aikovat toteuttaa eurooppalaista lapsitakuuta omassa maassaan.

Lapsitakuun kansallisessa suunnitelmassa on panostettava erityisesti seuraaviin avun tarpeessa oleviin lapsiryhmiin:

- Kodittomat lapset ja nuoret
- Vammaiset lapset ja nuoret
- Lapset ja nuoret, joilla on mielenterveyden ongelmia
- Maahanmuuttajataustaiset ja vähemmistöihin kuuluvat lapset ja nuoret
- Lastensuojelun sijaishuollossa olevat lapset ja nuoret
- Lapset ja nuoret, jotka elävät epävarmassa taloudellisessa perhetilanteessa

On noudatettava niitä tavoitteita, jotka Suomi on asettanut eurooppalaisen lapsitakuun toteutumiseksi.

Täytyy myös säännöllisesti arvioida sitä, miten Suomi on onnistunut lapsiperheköyhyyden vähentämisessä!

3 Lasten ja nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia on edistettävä

Lapsilla ja nuorilla on oikeus tulla kuulluksi ja vaikuttaa. Heidän näkemysensä on huomioitava, kun EU:ssa tehdään päätöksiä. Lapsilla ja nuorilla on paljon sellaista tietoa, jota tarvitaan, kun tehdään päätöksiä.

Kun vahvistetaan lasten ja nuorten osallistumismahdollisuuksia, täytyy kiinnittää erityistä huomiota heikommassa asemassa oleviin ja syrjinnälle alttiisiin lapsi- ja nuorisoryhmiin. On muistettava, että kaikilla lapsilla ja nuorilla ei ole samanlaisia mahdollisuuksia ja lähtökohtia osallistua ja vaikuttaa. Sen vuoksi on huolehdittava, että kaikkien lasten ja nuorten ääni tulee kuuluviin ja mielipiteet esiin.

4 Lasten ja nuorten koulutuksen laadusta huolehdittava

Koulutus ja sitä edeltävä varhaiskasvatus ovat keskeisiä lasten ja nuorten hyvinvoinnin, kehityksen ja osallisuuden toteutumisessa. EU tukee jäsenmaitaan yhteisten tavoitteiden asettamisessa ja hyvien toimintamallien jakamisessa.

EU:ssa täytyy edelleen edistää sitä, että laadukas koulutus taataan kaikille lapsille. Tärkeää on, että jokainen nuori saa peruskoulun päättötodistuksen. Koulupudokkuuden ehkäisemisen täytyy olla edelleenkin tärkeä tavoite EU:ssa.

5 Vähemmistöryhmiin kuuluvien lasten ja pakolaislasten oikeuksien toteutuminen on turvattava

Monissa EU-maissa kohdistuu etnisiin ja kielellisiin vähemmistöihin syrjintää. Syrjintä ja rasismi aiheuttavat turvattomuuden tunnetta ja vähentävät osallisuutta. Myös vihapuhe ja väkivalta uhkaavat lasten ja nuorten kasvurauhaa.

EU:n täytyy valvoa tehokkaasti vähemmistöihin kuuluvien lasten ja nuorten sekä pakolaislasten ja -nuorten suojelutoimia. Syrjiviä käytäntöjä ja toimintoja tulee purkaa ja ehkäistä!

6 Lapsille ja nuorille turvallisempi digitaali- ja tietoyhteiskunta

Lapsilla ja nuorilla on oikeus **tietoon, turvallisuuteen ja suojeleluun** myös verkkoympäristöissä. Verkossa tapahtuu muun muassa kiusaamista, häirintää ja syrjintää ja niitä tulee ehkäistä tehokkaasti. Lapsille ja nuorille sopimattomat verkkosisällöt sekä liiallinen mediankäyttö vaikuttavat kielteisesti lasten ja nuorten hyvinvointiin.

EU:n tärkeänä tehtävänä on lasten ja nuorten medialukutaidon vahvistaminen. Se auttaa lapsia ja nuoria sekä heidän vanhempiaan ja myös lasten ja nuorten kanssa toimivia ammattilaisia ymmärtämään paremmin digitaalisen maailman riskejä ja mahdollisuuksia.

Lasten ja nuorten turvallisuutta verkkoympäristöissä on vahvistettava muun muassa lainsäädännöllä. Yhteistyötä verkkopalveluita tarjoavien ja niitä kehittävien yritysten kanssa on tiivistettävä.

Lapsilla ja nuorilla on oikeus:

- yksityisyyteen,
- henkilötietojen suojaan ja
- ikätasolle sopivaan sisältöön verkkoympäristössä.

7 Ilmastonmuutosta on torjuttava

Ilmastonmuutos on vakava uhka myös lapsille ja nuorille. Muutoksella on huomattavia kielteisiä vaikutuksia ekologiseen, sosiaaliseen ja taloudelliseen kehitykseen.

Ilmastonmuutoksen hillitsemiseen tarvitaan nykyistä vahvempia toimia. Ilmastonmuutoksen torjunta tulee olla yksi EU:n tärkeimmistä tavoitteista ja sen on edistettävä myös EU:n ulkopuolisten maiden toimia ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, on edistettävä.

Oikeus puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön

YK:n lapsen oikeuksien komitea on antanut sitovan ohjeistuksen eli yleiskommentin lapsen oikeuksista ja ympäristöstä sekä erityisesti ilmastonmuutoksesta. Siinä kerrotaan, mitä valtioiden on tehtävä suojelemaan lapsen oikeuksia puhtaaseen, terveelliseen ja kestävään ympäristöön.

8 Kestävän kehityksen (Agenda2030) tavoitteita on edistettävä

Maapallon ja ihmisten hyvinvoinnin turvaaminen onnistuu parhaiten, kun on olemassa selkeät tavoitteet. Siksi kaikki maat ovat sopineet YK:ssa kestävän kehityksen tavoitteista, joiden päämääränä on tehdä maailmasta parempi paikka. Toimintaohjelmaa, johon tavoitteet sisältyvät, kutsutaan nimellä Agenda 2030.

YK:n kestävän kehityksen tavoitteet ovat:

KESTÄVÄN KEHITYKSEN TAVOITTEET

17 TAVOITETTA MAAILMAN MUUTTAMISEKSI

Kestävän kehityksen tavoitteet ovat tärkeitä myös lasten ja nuorten oikeuksien edistämiseksi ja toteuttamiseksi. EU:n on otettava täysimittaisesti huomioon Agenda 2030 -toimintaohjelman tavoitteet lasten ja nuorten oikeuksien toteuttamisessa. Tavoitteet kuuluvat kaikille, kuten valtioille, hyvinvointialueille, kunnille, yrityksille ja kouluille. Koko yhteiskunta voi omalla toiminnallaan edistää ja rahoittaa kestävästä kehitystä.

Sekä EU- että kansallisella tasolla tulee vahvistaa panostuksia lasten ja nuorten hyvinvointiin. Sijoittaminen lapsiin ja nuoriin toteuttaa lapsen oikeuksia ja samalla se on vaikuttavaa ja hyvää hyvinvointi- ja talouspolitiikkaa.

9 Ihmisoikeudet ja oikeusvaltioperiaate on turvattava

Ihmisoikeuksien kunnioittaminen ja toteuttaminen sekä **oikeusvaltioperiaate** ovat eurooppalaisen arvoperustan ydin. Oikeusvaltioperiaate on EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa tärkeä. Siitä on pidettävä kiinni kaikissa tilanteissa.

Oikeusvaltio tarkoittaa, että päätöksentekijät ja virkamiehet noudattavat lakia, kunnioittavat demokratiaa ja ihmisoikeuksia. Lasten ja nuorten kuuleminen ja osallisuus kuuluvat demokraattiseen yhteiskuntaan.

EU:ssa ja sen jäsenvaltioissa tarvitaan toimia ihmisoikeuksien, oikeusvaltion ja kaikkien osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien turvaamiseksi.

Lisätietoa:

MLL:n eurovaaliohjelma 2024

<https://www.mll.fi/kannanotot-ja-lausunnot/mln-eurovaaliohjelma-2024/>

Lasten oikeuksia on edistettävä ja suojeltava EU:ssa. Blogikirjoitus

<https://www.mll.fi/blogi/lasten-oikeuksia-on-edistettava-ja-suojeltava-eussa/>

Lasten oikeuksia koskeva EU:n strategia ja eurooppalainen lapsitakuu

https://commission.europa.eu/strategy-and-policy/policies/justice-and-fundamental-rights/rights-child/eu-strategy-rights-child-and-european-child-guarantee_fi

Lapsen oikeuksia koskeva Euroopan unionin suunnitelma

<https://op.europa.eu/webpub/just/eu-plan-for-children-rights/fi/>

Kansallinen lapsistrategia. Lapsille ja nuorille

<https://lapsistrategia.fi/lapsille-ja-nuorille/>

Eurooppalainen lapsitakuu: EU:n toimet lasten suojelemiseksi

<https://www.consilium.europa.eu/fi/infographics/european-child-guarantee/>

YK:n lapsen oikeuksien komitea. Yleiskommentti nro 26 (2023) lapsen oikeuksista ja ympäristöstä sekä erityisesti ilmastonmuutoksesta

[https://lapsiasia.fi/documents/25250457/38754461/CRC_CGC_26_FI+\(3\).pdf/266d029e-de89-171f-d6c6-00202fae9881/CRC_CGC_26_FI+\(3\).pdf?t=1706174281395](https://lapsiasia.fi/documents/25250457/38754461/CRC_CGC_26_FI+(3).pdf/266d029e-de89-171f-d6c6-00202fae9881/CRC_CGC_26_FI+(3).pdf?t=1706174281395)

Nuorten Agenda 2030

<https://nuortenagenda2030.fi/>

Mikä Agenda 2030?

<https://maailma2030.fi/agenda-2030/>